

De vijf dichters die we willen prijzen met een nominatie voor hun bijzondere poëziedebuut – verschenen in 2017 - zijn, in alfabetische volgorde: Simone Atangana Bekono met *hoe de eerste vonken zichtbaar waren* (Uitgeverij Wintertuin), Joost Decorte met *Stalker* (PoëzieCentrum), Vicky Francken met *Röntgenfotomodel* (De Bezige Bij), Dominique De Groen met *Shopgirl* (Het Balanseer) en Laurens Ham met *Mijn grote schuld* (Wereldbibliotheek).

Stalker

Joost Decorte

Beklemming is een nevel die je niet ziet opkomen, maar die zich als een klamme aanwezigheid traag in de ziel nestelt. Precies zo vergaat het je tijdens het lezen van de ‘gothic poetry’ in *Stalker*. De lezer komt binnen als een welkome gast, maar wordt gaandeweg een achtervolger die de dichter gadeslaat in zijn meest intieme wereld.

Joost Decorte dicht over de ontmanteling van thuis, van de ander en van het lyrisch ik, tot hij buitenstaander wordt. Voor het personage betekent het wachten aan de rand van het bos dan ook een kantelpunt: kiest hij voor het stille donker of voor het levendige dorp?

Stalker is stijlvast en consistent, maar niet zonder halverwege de lakens op te schudden met een reeks van vijf korte, krachtige gedichten. Dit debuut is opmerkelijk matuur, fijnmazig en intens stemmig. Het is denkende poëzie die verder gaat dan de suggestie en de beschrijving.

Mijn grote schuld

Laurens Ham

Met een motto geleend van Lonely Planet en eentje van de Nederlandse dichter en toneelschrijver Hendrik Tollens (1780-1856), is het debuut van Laurens Ham een mooie spreidstand tussen verbeelding en intellect.

Mijn grote schuld is een sterk gecomponeerd geheel waarin hij zowel reizen, natuur als geschiedenis betreft. De essayist in de dichter is nooit veraf. Ham dicht bedachtzaam, intelligent, stilistisch gevarieerd en vakkundig. Met zijn hommage aan Hans Groenewegen via een doorlopende voettekst, geeft hij zijn bundel een uitgesproken cerebrale grondtoon.

Schuld is een concept en dat maakt Laurens Ham ons op een intrigerende manier duidelijk in deze mooie blend van maatschappijkritiek en lyriek.

Röntgenfotomodel

Vicky Francken

Associatief en dromerig dicht Vicky Francken zich haar *Röntgenfotomodel*. Ze brengt zintuiglijke beelden samen tot een persoonlijke montage, tot ze een lichaam volledig heeft doorgelicht. In het openingsgedicht sneeuwt het in je oren, verderop in ‘Superbia’ heeft een vrouw de dood onder haar rokken. Helder en wonderlijk observeert en beschrijft Francken heel precies de fragiliteit van een

lichaam. Zo slaagt ze er in haar langverwachte debuut in om met veel gevoel voor ritme en muzikaliteit een raadselachtig universum op te roepen.

Shop Girl

Dominique De Groen

Een winter en een lente lang werkte Dominique De Groen in de kelder van Primark, een internationale keten van ondertussen bijna 350 kledingwinkels. De spontane vraag die je je als onbeduidend raderwiel in de onderbuik van de *fast fashion* stelt, is: ‘wat gaat daar zoal dood? Wat vergaat hier tot stof?’. Maar voor Dominique De Groen was die kelder net de plek waar alles begon.

In haar bijzondere debuut *Shop Girl* bedient ze zich van modieuze termen als supply chain manager en Colour Forecasting Agency. In haar kooi van kunstlicht verbeeldt ze zich de weg van katoenplant tot klant en schopt ze de lezer genadeloos een geweten: dwangarbeid en moderne slavernij bestaan niet zonder de vraag naar goedkope kledij. Punt.

Haar poëzie stopt daardoor niet bij het louterende effect van de herkenning, *Shop Girl* is de spiegel in het pashok die niet je kleren spiegelt, maar je geweten. Op een ritme en met een meerstemmigheid die je naar adem doen happen, houdt De Groen dit een epos lang vol, de Orpheusmythe indachtig. Dit krachtige debuut is de volgehouden inspanning meer dan waard.

(laureaat) *Hoe de eerste vonken zichtbaar waren*

Simone Atangana Bekono

Woede is zelden flatterend. En toch verdienen boze mensen mededogen. Want wie kwaad is, heeft iets te verliezen. En wie niet wil verliezen, wordt strijdvaardig.

Simone Atangana Bekono heeft iets te verliezen. Soms is ze kwaad en soms is ze moe van haar woede. Soms slaat haar verlies om in zelfhaat, soms slaat haar winst om in overmoed. Maar altijd is ze strijdvaardig.

De titel van haar debuut is in die zin misleidend bescheiden: *hoe de eerste vonken zichtbaar waren*. Het lijkt alsof alles nog druk bezig is te ontstaan: het vuur, het gevecht, het leven zelf, het begin van haar verhaal. Niets is minder waar: in de verte toont zich de rook van een debat dat volop woedt, maar nog moet overslaan op de aanpalende velden zodat niemand het langer kan ontkennen.

Bekono's woede is precies en terecht. Ze schrijft over racisme en identiteit, over schuld en onrecht. Ze dicht in lyrische halen en halverwege haar bundel schrijft ze brieven. Daarin benoemt ze zowel de zwarte wateren waarin mensen de dood vinden als de discriminatie op een doordeweekse dag in Nederland. De trip waarop Simone Atangana Bekono je meeneemt, is precies zoals de cover van haar bundel: zwart, grimmig, surrealistisch, maar niet zonder hoop en licht. Haar poëzie is napalm voor de geest, het kleef aan je gedachten.

Deze jonge vrouw heeft het, net als veel generatiegenoten en net als veel debutanten, over zichzelf. Toch slaagt ze erin om via het ‘ik’, het over de wereld te hebben en dat maakt haar tot een bijzondere stem. De lezer begrijpt dat niemand anders dit verhaal had kunnen vertellen, dat niemand anders dit debuut had kunnen schrijven, dan Simone Atangana Bekono.

De energie die Bekono hierdoor in haar gedichten en brieven legt, draagt het potentieel in zich dat je elke debutant toewenst. Het is precies wat we met deze Poëziedebuutprijs Aan Zee willen bekronen: de prikkelende belofte van meer. Het verlangen naar groei. Onstuimige energie die een nog vollere vorm zoekt. De wens om een stem luider te laten klinken. We geven de debuutprijs dan ook met overtuiging aan Simone Atangana Bekono, zodat de eerste vonken zichtbaar worden. Woede is zelden flatterend, maar in dit geval is ze ongelooflijk mooi.

Oostende 4 augustus 2018

Sarah Vankersschaever, juryvoorzitter

Juryleden: Lies Van Gasse, Willem Thies, Martine Vandermaes en Hendrik Tratsaert.